

DET FRIE FORSKNINGSRÅD
DANISH COUNCIL FOR
INDEPENDENT RESEARCH

Årsrapport **2015**

Status

542

forskningsidéer finansieret med

1.201

millioner kroner

Det Frie Forskningsråds **vision** er at skabe rum til at forfølge originale forskningsidéer for at **forbedre vores liv og levevis**

Det Frie Forskningsråd er et uafhængigt råd, som består af fem faglige forskningsråd og en bestyrelse.

Det Frie Forskningsråd finansierede i 2015 ca. 550 banebrydende forskningsidéer for et samlet beløb på godt 1,2 mia. kr. Rådets midler udbydes i fri national konkurrence uden tematiske eller faglige begrænsninger for at fremme originale forskerdrivne idéer og initiativer i dansk forskning.

Indhold

- 3 Fri forskning 2015
- 4 Hovedtal 2015
- 9 Vækstlag 2015: Forskningskroner til et rekordhøjt antal unge forskere
- 13 Fri Forsknings effekt
- 16 Internationalt forskningssamarbejde i verdensklasse
- 20 Det Frie Forskningsråd 2015
- 24 Medlemmer af Det Frie Forskningsråd
- 26 Det Frie Forskningsråds sekretariat
- 28 2015 kort fortalt
- 31 Om Det Frie Forskningsråd

Fri forskning 2015

Det Frie Forskningsråd udgør en hjørnesteen i det danske forskningsfinansierende system, og fri forskning er et helt afgørende bidrag til danske forskningsbaserede løsninger på presserende samfundsudfordringer. En analyse viste for nylig, at 70 procent af forskerne kunne svare ja til, at deres forskning har bidraget til at forstå nye sammenhænge med betydning for at håndtere konkrete samfundsudfordringer. Fri forskerdriven forskning inden for alle akademiske fagområder er helt afgørende for, at der løbende genereres nye idéer, der kan bidrage til at løse både de kendte og de uforudsete samfundsudfordringer, hvad enten der er tale om international politik i Mellemøsten, eller hvordan pesticider siver ned gennem flere lag lerjorde på landmandens marker i Silstrup syd for Thisted. Kvalitet, faglig diversitet og den gode idé har været Det Frie Forskningsråds allervigtigste pejlemærker igen i 2015, hvor de frie midler har finansieret knap 550 forskningsprojekter og idéer.

Tallene afspejler, at de idéer, der optager forskere og samfund, i høj grad får spillerum og opnår flyvehøjde inden for Det Frie Forskningsråds bevillingsrammer. Derfor er rådets opgave med at finansiere den nysgerrighedsdrivne og forskergenererede idé helt essentiel for, at forskningen i Danmark knopskyder og konstant udvikler sig. Det Frie Forskningsråd er som fødselshjælper til forskningsidéer baseret på forskernes egne initiativer med til at sikre det første vigtige trin i forskningsstigen til et niveau, hvor blandt andet samarbejdet mellem virksomheder og forskningsmiljøer har ført til udvikling af nye produkter med efterfølgende kommerciel succes. Den frie forskning er i den grad konkurrencedygtig - eller for at citere Mads Krogsgaard Thomsen, koncernchef for forskning og udvikling i Novo Nordisk, og Jens Klarskov, adm. direktør, Dansk Erhverv: "Den offentlige forskning arbejder på at finde ud af det, som

virksomhederne ikke engang har opdaget, at de gerne vil vide". Citatet stammer fra en kronik i Berlingske Tidende i forbindelse med besparelserne på forskningsbudgettet i efteråret.

Den megen fokus i 2015 på forskningens afkast og anvendelse har inspireret rådet til at granske sin egen forståelse af "forskningseffekt", ikke mindst ved rådets konference om impact i oktober. Dét i et år, hvor Det Frie Forskningsråd igen har støttet forskningen bredt med afsæt i, at forskning fra humaniora til teknisk videnskab alt i alt bidrager med ny viden, der på forskellig vis understøtter en positiv samfundsudvikling. Værd at tage med i den analyse er, at en markant tredjedel af rådets forskningsprojekter allerede foregår i samarbejde med erhvervslivet, og at outputtet i 20 procent af de bevilgede forskningsprojekter gennem Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion resulterer i kommercialiseringseffekter i form af patentansøgninger, mens 41 procent af de tekniske forskere har en forventning om, at nye produkter vil komme i anvendelse inden for en nær fremtid. Kigger vi i den modsatte grøft, svarer hele 97 procent af forskerne i analysen, at gennemførelsen af deres forskningsaktivitet var kilde til helt nye forskningsidéer. På fornem vis afspejles Det Frie Forskningsråds store spændvidde fra grundforskning til anvendelsesorienteret forskning netop ved, at rådet er risikovilligt og sætter den originale forskningsidé i højsædet uagtet idéens udviklingstrin, så længe perspektivet er rigt og sikrer fremskridt inden for det enkelte forskningsfelt.

2015 var desværre også året, hvor den frie forskning mistede en fjerdedel af rådets budget i finansloven for 2016. Det er gået hårdt udover flere virkemidler med tilbagekaldelse af postdoc-opslag for foråret 2016 og med undladelsen af at bedømme 83 Sapere Aude: DFF-Topforsker-ansøgninger.

Sigtet har været at bevare en tålelig succesrate med de eksisterende virkemidler, så der er noget at komme efter for forskerne. Der er således fastholdt et niveau, hvor 10 ud af hver 100 ansøgere opnår bevilling. For rådets fem videnskabelige områder betyder færre penge en nedgang i talentplejen af yngre forskere og færre penge til, at de dygtigste forskere i Danmark kan opbygge excellente forskningsmiljøer, også internationalt. I sparetider er det værd at huske på, at viden ikke kun skal have et strategisk ærinde. Forskningens bredde er retningsgivende for et samfund i konstant udvikling, og den frie forskning er en grundpille i et samfund, der historisk har været præget af at leve af gode idéer og viden.

I 2016 vil Det Frie Forskningsråd fortsat have fokus på at skyde risikovillige investeringer i forskningsidéer, som både på den korte og den lange bane spiller ind i samfund og erhverv. Vi vil også have fokus på værdien af den talentfulde forskers frie råderum til at opnå succes med sit idémateriale. Frie forskere har masser af iværksætterånd.

På de næste par sider kan du blandt meget andet få indblik i fem afgørende forsknings-effekter ud af de knap 550.

God læselyst.

Per Munk Christiansen
Bestyrelsesformand for
Det Frie Forskningsråd

Hovedtal 2015

Ansøgninger og bevillinger i 2015

DFF | Kultur og Kommunikation

Ansøgt beløb, mio. kr.	1.967
Bevilget beløb, mio. kr.	162
Succesrate	8%
Antal ansøgninger	608
Antal bevillinger	77
Succesrate	13%

DFF | Natur og Univers

Ansøgt beløb, mio. kr.	2.651
Bevilget beløb, mio. kr.	296
Succesrate	11%
Antal ansøgninger	758
Antal bevillinger	101
Succesrate	13%

DFF | Samfund og Erhverv

Ansøgt beløb, mio. kr.	1.554
Bevilget beløb, mio. kr.	124
Succesrate	8%
Antal ansøgninger	486
Antal bevillinger	58
Succesrate	12%

DFF | Sundhed og Sygdom

Ansøgt beløb, mio. kr.	1.953
Bevilget beløb, mio. kr.	297
Succesrate	15%
Antal ansøgninger	998
Antal bevillinger	213
Succesrate	21%

DFF | Teknologi og Produktion

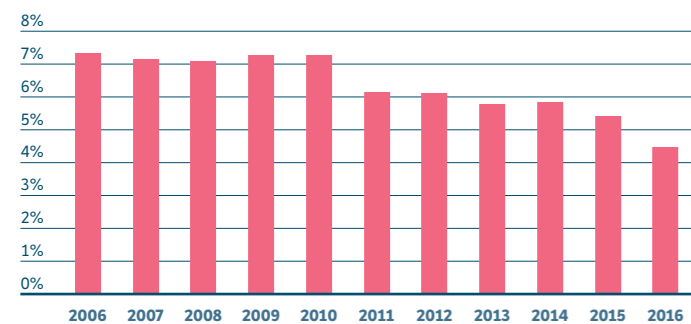
Ansøgt beløb, mio. kr.	3.093
Bevilget beløb, mio. kr.	315
Succesrate	10%
Antal ansøgninger	774
Antal bevillinger	89
Succesrate	11%

Det Frie Forskningsråds midler, budget 2015 (mio. kr.)

	Grundbevilling	Særlige midler*	Total
DFF Kultur og Kommunikation	120,9	42,2	163,1
DFF Natur og Univers	206,4	72,7	279,1
DFF Samfund og Erhverv	93,6	28,5	122,1
DFF Sundhed og Sygdom	242,8	51,0	293,8
DFF Teknologi og Produktion	245,5	54,0	299,5
I alt	909,2	248,4	1.157,6

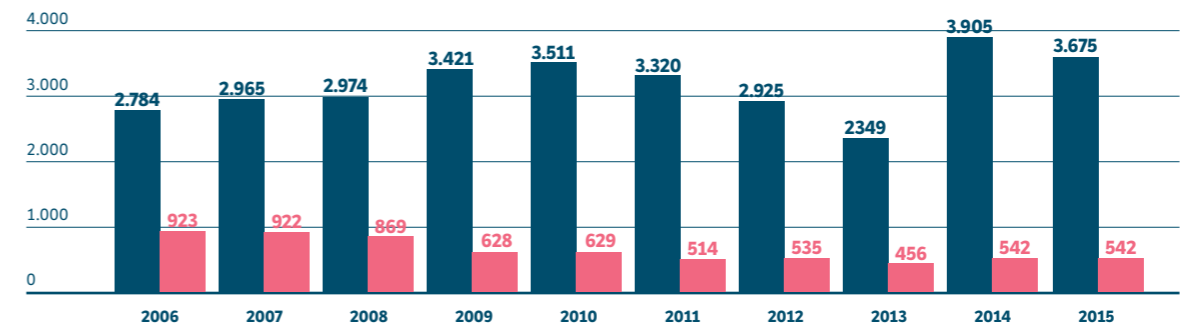
* De særlige midler benyttes primært til Sapere Aude-programmet. Udover de i tabellen angivne beløb blev der afsat midler til bestyrelsens budget samt afgivet 11 mio. kr. til den gennemførte dispositionsbegrænsning i staten i maj 2015. Kilde: Styrelsen for Forskning og Innovation.

Det Frie Forskningsråds andel i det offentlige forskningsbudget i perioden 2006-2016

Udvikling 2006 – 2015

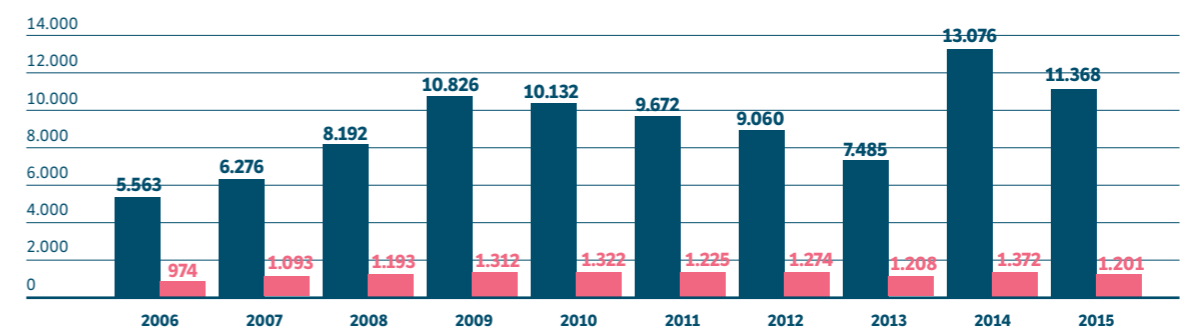
Antal ansøgninger og bevillinger i Det Frie Forskningsråd 2006-2015

■ Ansøgninger
■ Bevillinger

Ansøgninger færdigbehandlet af DFF det enkelte år. Tallene omfatter ansøgninger til rådernes almindelige fondsfunktion. Rådernes bidrag til internationale organisationer, faglige følgeudgifter o.lign. indgår ikke.

Ansøgt og bevilget beløb i Det Frie Forskningsråd 2006-2015 (faste priser 2015, mio. kr.)

■ Ansøgt beløb
■ Bevilget beløb

Ansøgt og bevilget beløb fordelt på ansøgninger, DFF har færdigbehandlet det enkelte år. Rådernes bidrag til internationale organisationer, faglige følgeudgifter o.lign. indgår ikke.

Det Frie Forskningsråd I ALT

Ansøgt beløb, mio. kr.
11.368

Bevilget beløb, mio. kr.
1.201

Succesrate

11%

Antal ansøgninger

3.675

Antal bevillinger

542

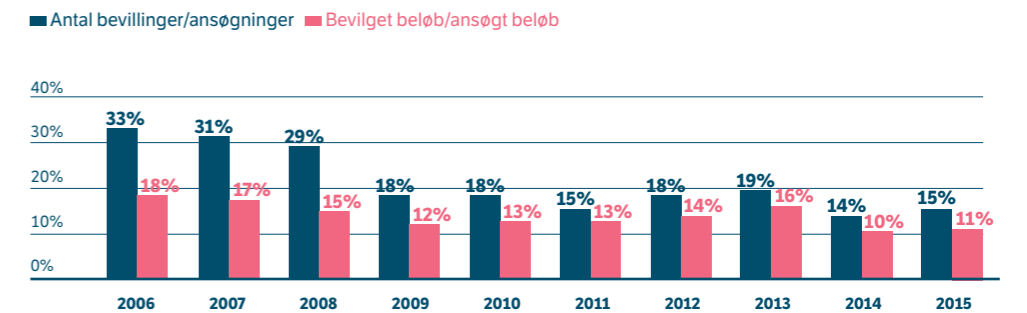
Succesrate

15%

51 ansøgninger for et samlet beløb på 150 mio. kr. er blevet tværrådsligt behandlet af to råd og indgår ikke i de enkelte råds tal. Der er ligeledes 4 bevillinger på i alt 7 mio. kr., som ikke indgår i de enkelte råds tal pga. tværrådslig behandling. Succesraten på beløb er 5 procent for ansøgninger tværrådsligt behandlet af to råd i fællesskab.

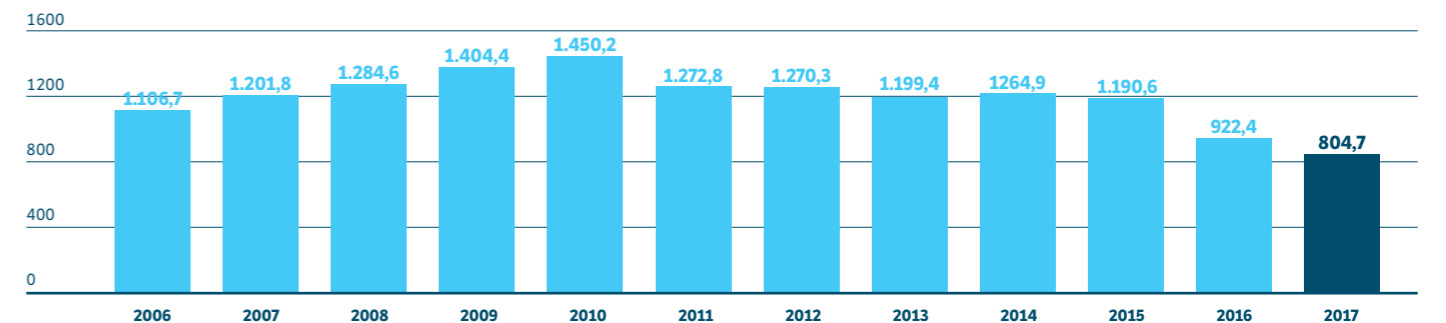
Bevilget beløb er større end budgetteret beløb, da det indeholder uddeling af tilbageløb fra tidligere bevillinger.

Gennemsnitlige succesrater i Det Frie Forskningsråd 2006 – 2015 (%)

Det Frie Forskningsråd modtog 3.675 ansøgninger i 2015 og kunne sætte 542 nye forskningsprojekter i gang. Samtidig er der ansøgt for mere end 11 mia. kr. Antallet af ansøgninger i 2015 var rekordhøjt, når der ses bort fra 2014, som var det eneste år, at virkemidlet YDUN blev udbudt.

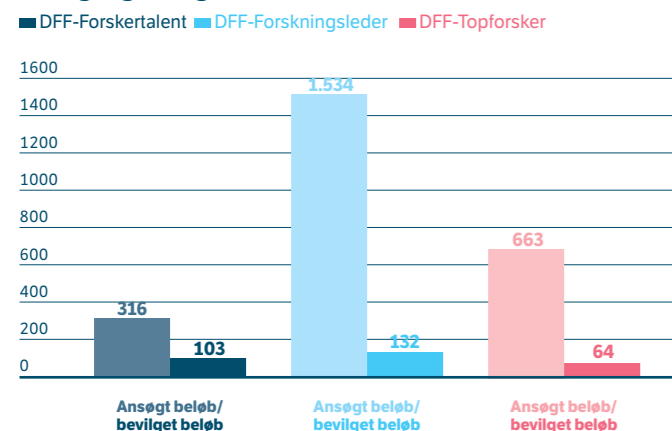
Finanslovbevilling for 2016 samt budgetoverslag for finanslovsbevillingen for 2017 (faste priser 2016, mio. kr.)

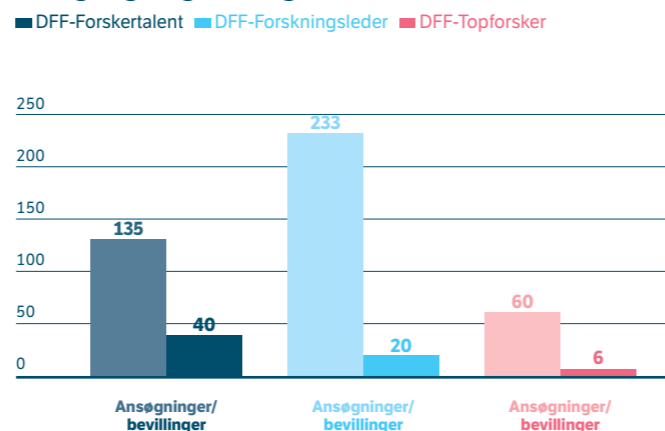
I maj 2015 gennemførte regeringen en dispositionsbegrænsning, der reducerede DFF's disponible midler med 11 mio. kr., som her er fratrukket den oprindelige finanslovsbevilling.

Sapere Aude

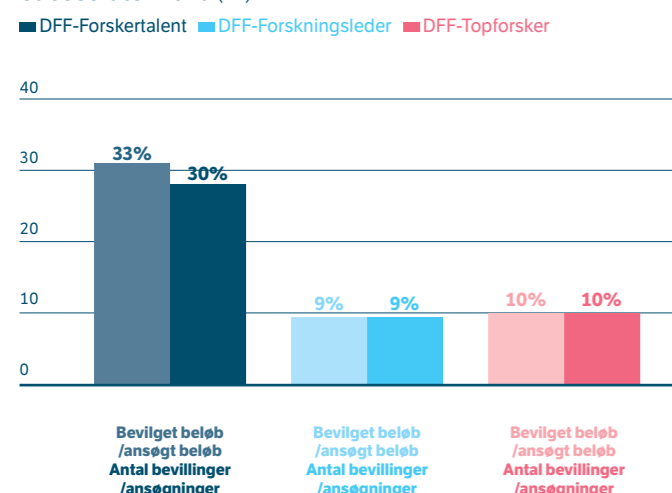
Ansøgt og bevilget beløb 2015 (mio. kr.)

Ansøgninger og bevillinger 2015 (antal)

Succesrater 2015 (%)

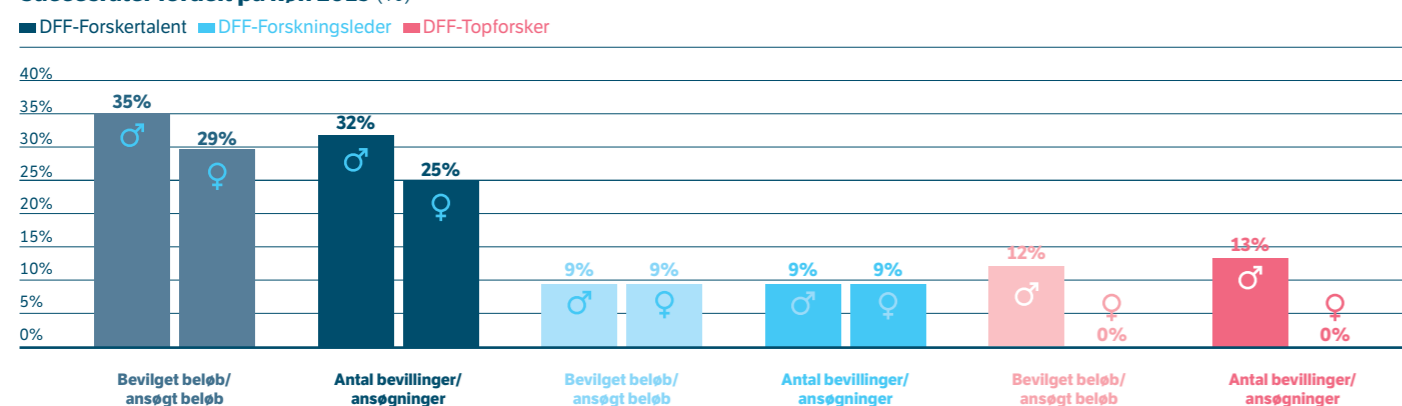

Samlet bevilget beløb
Sapere Aude-programmet

299

mio. kr.

Succesrater fordelt på køn 2015 (%)

Tværrådslige og flerfaglige ansøgninger og bevillinger

Antal ansøgninger tværrådsligt behandlet og bevilget i DFF 2015

	Ansøgninger behandlet i Det Tværrådslige Udvalg*	Tværrådsligt behandlede ansøgninger**	Tværrådslige bevillinger***
På tværs af DFF Natur og Univers, DFF Sundhed og Sygdom og/eller DFF Teknologi og Produktion	227	72	8
På tværs af DFF Kultur og Kommunikation og DFF Samfund og Erhverv	82	48	2
På tværs af andre rådsgrupperinger	51	43	2
I alt	360	163	12

Det Tværrådslige Udvalg behandler alle ansøgninger med fagligt indhold, der går på tværs af rådernes fagopdelinger. Af i alt 360 ansøgninger blev 150 sendt videre til behandling i flere råd, og de øvrige blev sendt videre til enkeltrådslig behandling. Af de 150 tværrådslige ansøgninger fik i alt 12 bevilling.

* Alle ansøgninger, hvor ansøger har bedt om behandling i flere råd, eller hvor ansøgningen har været forelagt Det Tværrådslige Udvalg.

** Alle ansøgninger, hvor flere råd har været involveret i ansøgningsbehandlingen (tværrådslig behandling eller faglig udtalelse).

*** Alle bevillinger, hvor flere råd har været involveret i ansøgningsbehandlingen (tværrådslig behandling eller faglig udtalelse). Finansieres ikke nødvendigvis af mere end ét råd.

Flerfaglige ansøgninger og bevillinger indenfor de enkelte råd 2015 (procent)

Råd	Ansøgninger	Bevillinger
DFF Kultur og Kommunikation	56%	57%
DFF Natur og Univers	48%	44%
DFF Samfund og Erhverv	49%	47%
DFF Sundhed og Sygdom	55%	55%
DFF Teknologi og Produktion	29%	20%
I alt	47%	47%

Andel ansøgninger/bevillinger, hvor ansøger har angivet, at forskningen vil være flerfaglig inden for det pågældende råds faglige felt.

Tværfaglige ansøgninger og bevillinger på tværs af råd 2015 (procent)

Råd	Ansøgninger	Bevillinger
DFF Kultur og Kommunikation	57%	44%
DFF Natur og Univers	23%	23%
DFF Samfund og Erhverv	35%	24%
DFF Sundhed og Sygdom	38%	33%
DFF Teknologi og Produktion	52%	46%
I alt	41%	34%

Andel ansøgninger/bevillinger, hvor ansøger har angivet, at forskningen vil være flerfaglig på tværs af flere råds faglige felter.

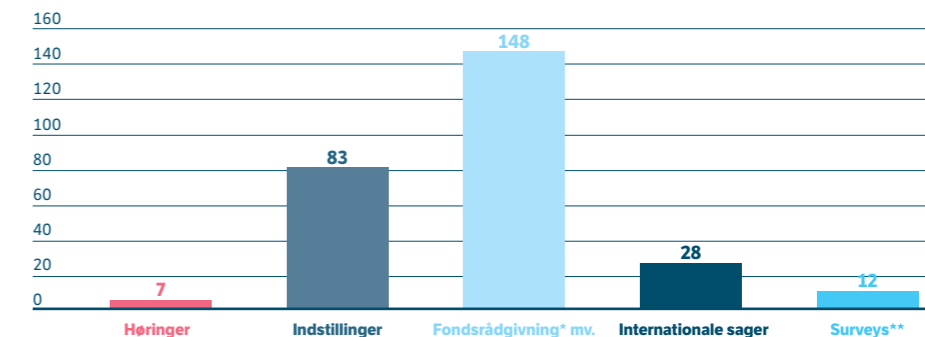
Tallene i tabellerne er baseret på ansøgers oplysninger om forskningsprojektets faglige karakter. Ansøgninger, der er tværrådsligt behandlet, er ikke medtaget i disse tabeller, da de altid er tværrådslige. Det drejer sig om 51 ansøgninger i 2015. Da et mindre antal ansøgninger desuden er ufuldstændige vedr. disse oplysninger, er den totale population for disse tabeller under 1 pct. mindre end for de øvrige figurer i årsrapporten. Beregningerne bag tabellerne baserer sig på OECD's fagkoder.

Rådgivningsopgaver

Det Frie Forskningsråds rådgivningsopgaver 2015 (antal)

278

i alt

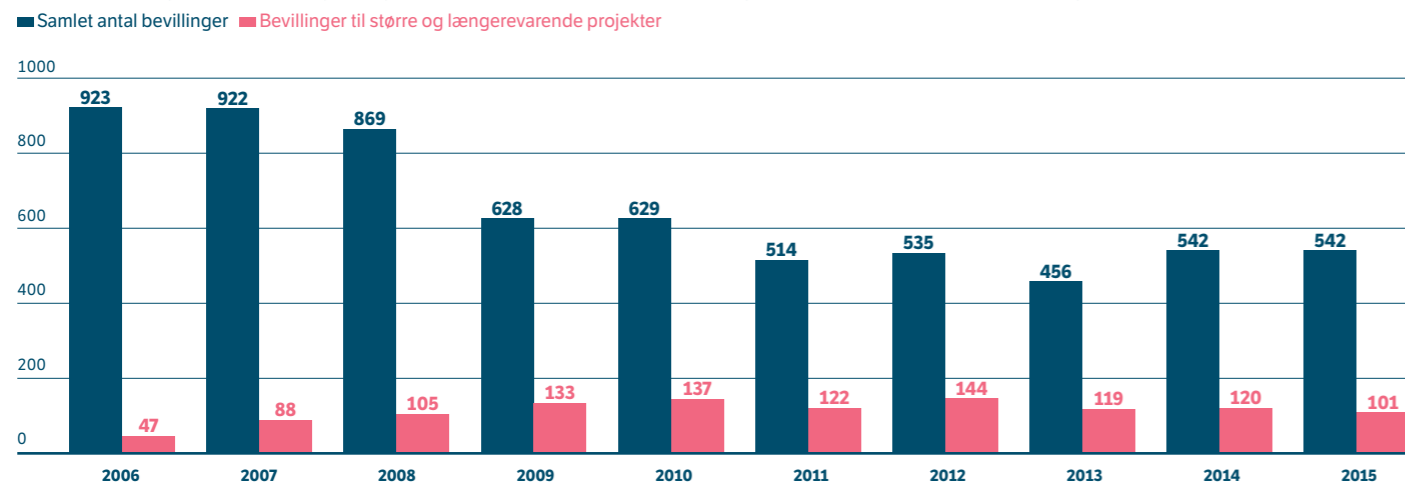

* Rådgivning i forbindelse med ansøgninger til andre råd og fonde.

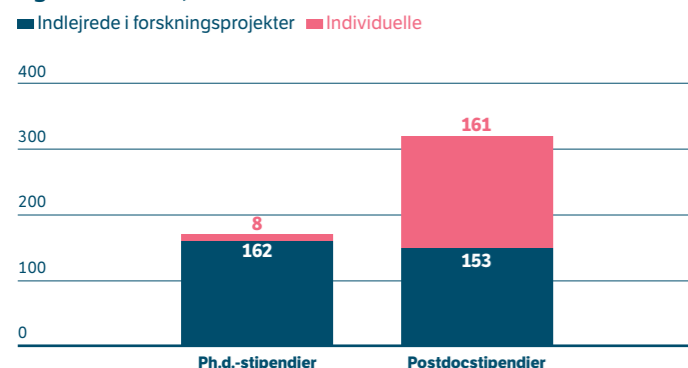
** Surveys kommer som oftest fra internationale organisationer.

Øvrig bevillingsdata

Antal bevillinger til større og længerevarende projekter sammenlignet med samlet antal bevillinger 2006-2015 (over 3 mio. kr.)

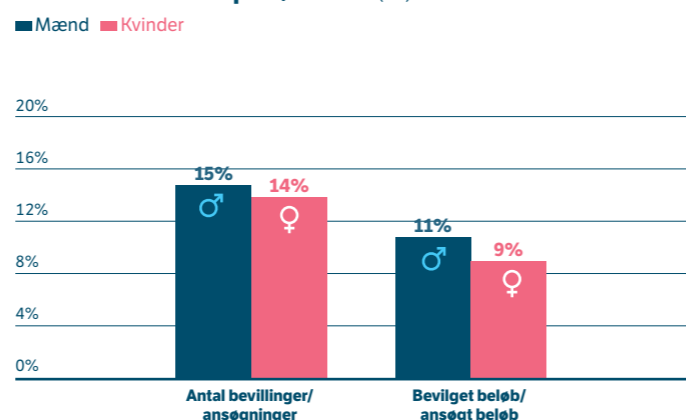

Ph.d.- og postdocstipendier, indlejrede* og individuelle, 2015 (antal)

* Ph.d.- eller postdocstipendier finansieret som del af et samlet forskningsprojekt. Indlejrede postdocstipendier kan være helt eller delvist finansieret af Det Frie Forskningsråd.

Succesrater fordelt på køn 2015 (%)

I 2015 blev det samlede antal bevillinger

542

heraf er

101

bevillinger til større og længerevarende projekter

Aldersfordeling for hovedbevillingsmodtager 2015 fordelt på virkemiddel

Virkemiddel	Til og med 40 år	Over 40 år
Forskeruddannelse uden for universiteterne (ph.d)	8	0
DFF-Individuelt postdocstipendium	125	10
DFF-MOBILEX mobilitetsstipendier	25	1
DFF-Forskningsprojekt 1	22	89
DFF-Forskningsprojekt 2	14	56
Sapere Aude: DFF-Forskertalent	40	0
Sapere Aude: DFF-Forskningsleder	17	3
Sapere Aude: DFF-Topforsker	0	6
Øvrige	25	101
I alt	276	266

Vækstlag 2015: Forskningskroner til et rekordhøjt antal unge forskere

En stærk forskningsnation skal profitere af et idérigt og godt understøttet vækstlag. Det Frie Forskningsråd har fokus på excellente idéer ikke mindst fra de dygtigste, yngre forskere i Danmark. Over 50 procent af rådets bevillinger gik til forskere på 40 år eller yngre i 2015.

Forskningens fødekæde er central for den fortsatte udvikling af Danmark som en stærk forskningsnation. Det er væsentligt for udviklingen, at der konstant er en spirende underskov af perspektivrige forskningsidéer og talenter, som kan præges og modnes på vores universiteter og i erhvervslivets laboratorier. Et bredt forskningsfinansieringssystem i Danmark er i den sammenhæng helt essentielt for at kunne indfange og fremme de mest talentfulde forskere inden for alle akademiske genrer. Her udfylder Det Frie Forskningsråd en vigtig rolle som katalysator og motiverende faktor for unge forskere på deres vej frem.

I 2015 er mere end 50 procent af rådets bevillinger gået til en forsker på 40 år eller yngre. Det vidner om rådets målrettede arbejde med at styrke vækstlaget. Uddelingen af postdocstipendier og det prestigefyldte Sapere Aude eliteprogram er baggrunden for, at rådet med en vis stolthed kan sige, at det løfter et stort og vigtigt ansvar for at opmuntre yngre talentfulde forskere til forskningsarbejdet og sikre dansk forsknings excellente forskerprofiler.

Sapere Aude

Sapere Aude-programmet giver de mest talentfulde forskere i Danmark de bedste betingelser for at gennemføre forskning på højt, internationalt niveau. Det Frie Forskningsråd investerer både i banebrydende idéer og i forskernes karrierer gennem udnævnelserne til Sapere Aude: DFF-Forskertalent, Sapere Aude: DFF-Forskningsleder og Sapere Aude: DFF-Topforsker. Sapere Aude-programmet udgør en væsentlig platform for danske eliteforskere som springbræt til en international karriere, og det bidrager til synergieffekter i dansk forskning som følge af fornyet ekspertise inden for f.eks. forskningsmetoder og avanceret udstyr, som hjemtages af forskerne til de danske forskningsmiljøer.

I perioden 2010-2015 har Det Frie Forskningsråd uddelt:

- 981 individuelle postdocstipendier og MOBILEX-stipendier til lovende yngre talenter
 - 242 bevillinger til Sapere Aude: DFF-Forskertalent
 - 142 bevillinger til Sapere Aude: DFF-Forskningsleder
 - 27 bevillinger til Sapere Aude: DFF-Topforsker
- Hertil kommer et stort antal postdocs indlejret i større forskningsprojekter.

Kan det mærkes?

Kan det så mærkes, at vi i dansk forskning satser så massivt på at hjælpe yngre talenter på vej? Svaret er ja. Rådet er med sit fokus på excellence og originalitet katalysator for forskernes finansiering fra øvrige private og offentlige fonde nationalt og internationalt. Blandt andet har 95 procent af Danmarks Grundforskningsfonds centerledere fra 2005-2015 gennem tiden også fået bevilling fra rådet, mens 65 procent af modtagerne af bevillinger fra European Research Council i perioden 2007-2014 tidligere har modtaget en eller flere bevillinger fra Det Frie Forskningsråd. En survey om effekterne af Det Frie Forskningsråds bevillinger fra 2005-2011 viser samtidigt, at 55 procent får midler fra andre danske private fonde, mens 16 procent får midler fra Innovationsfonden som følge af deres forskningsaktivitet i tilknytning til Det Frie Forskningsråd.

Også fremadrettet ønsker rådet at sikre længerevarende, internationale udvekslings- og ansættelsesmuligheder for de bedste danske og udenlandske forskere og fortsat bidrage til at udvikle den nødvendige talentmasse, der muliggør en styrket dansk konkurrenceevne i forhold til midler fra især European Research Council (ERC). Helt nye tal viser, at 11 ud af 13 unge danske forskere, som i 2015

Danmarks Forsknings- og innovationspolitiske Råd

Forsknings- og innovationspolitisk rådgivning

Det Frie Forskningsråd

Forskningsfaglig rådgivning

Finansiering af forskning
1,16 mia. kr

Danmarks Grundforskningsfond

Finansiering af forskning
477 mio. kr

Innovationsfonden

Finansiering af forskning og innovation
1,62 mia. kr

RÅDGIVNING

FINANSIERING

modtog ERC Starting Grant, tidligere har modtaget bevillinger fra Det Frie Forskningsråd. For ERC Consolidator Grant var fem ud af ni modtagere tidligere modtagere af Det Frie Forskningsråds bevillinger. I den internationale konkurrence om talentmidler har Det Frie Forskningsråds bevillingsmodtagere et mærkbart forspring.

Effekterne af forskningsinvesteringerne i vækstlaget er ofte ikke mærkbare her og nu. Det tager lang tid at opbygge en kapacitet af yngre eliteforskere, som både skal forske og bedrive forskningsbaseret undervisning på universiteterne til gavn for et højt vidensniveau, vækst og velfærd. En del af forskerne vil samarbejde med virksomheder og få stillinger i den forskningstunge industri. Vækstlaget er samtidigt forudsætningen for, at universiteterne senere kan løfte prioriterede områder inden for strategisk forskning. Vækstlaget i dansk forskning sikrer den nødvendige kapacitet til at kunne imødegå fremtidens videnbehov.

Af idéer fødes idéer

Idéer er der nok af. 11 procent flere forskere ansøgte i efteråret 2015 om rådets konkurrenceudsatte midler for bevillingsåret 2016. Den store ansøgningsmængde og konkurrenceelementet underbygger rådets fokus på forskernes excellence og sikrer, at kun de allerdygtigste talenter opnår finansiering til de mest perspektivrige forskningsidéer. Yderligere ansporer rådets konkurrenceudsatte midler tidligt dygtige, yngre kandidater til at drive deres forskningsidé til noget større og gennem rådets talentmidler får de en eftertragtet mulighed for at etablere en forskningskarriere i en ung alder.

Det Frie Forskningsråd besidder faglig ekspertise til at vurdere forskningsidéer. Særligt anerkender rådet betydningen af, at idéer fødes og skal kunne udvikles og ændres undervejs i forskningsprocessen, fordi det ganske enkelt er forskningens grundvilkår. Spørger man forskerne, svarer 97 procent i en undersøgelse fra efteråret 2015, at forskning med finansiering fra rådet er kilde til nye forskningsidéer. Af idéer fødes idéer og bliver til forskning med værdi for samfund og erhverv.

Det er der masser af eksempler på. Sapere Aude: DFF-Topforsker Anja Boisens forskergruppe har formået at fremstille det såkaldte 'nanogræs' ved at ætse grundstoffet silicium. I kombination med laserlys kan materialet anvendes som en sensor, der opsporer giftstoffer i byggematerialer eller i menneskekroppen.

Forskere fra DTU Kemi og virksomheden Haldor Topsøe A/S skal udvikle miljøvenligt plast fra sukker til et materiale, der kan erstatte oliebasert plast. Projektet, Cat2BioChem, har netop fået bevilling fra Innovationsfonden og er et glimrende eksempel på forskningens vej fra grundvidenskabelig idé til strategisk forskning. Leder af projektet, professor på DTU Kemi, Robert Madsen, modtog i 2009 knap 5 mio. kr. fra Det Frie Forskningsråd til forskning i katalyse. Senere knap 2,2 mio. kr. til et projekt om sukkeromdannelse, og endeligt igen knap 5 mio. kr. til projektet "The Manganese-Catalyzed Cross Coupling Reaction" i 2013. Den nu forestående forskning er afgørende for, at der kan omstilles til produktion af bæredygtigt plast. Et bemærkelsesværdigt forskningsresultat inden for sundhedsvidenskaben har været fremhævet i medierne i 2015,

Foto: Henrik Bohn Ipsen

CASE

MENNESKEHANDEL

- Kvinders migration til sexarbejde og menneskehandel betragtes som alvorlige manifestationer af global kønsulighed og får stigende international opmærksomhed. Samtidig udgør kvinder over halvdelen af verdens migranter og bidrager betydeligt til udvikling i deres fattige hjemlande.
- Sapere Aude: DFF-Forskertalentet Sine Plambach undersøger migrantsamfundets perspektiv på sexarbejds-migration og menneskehandel. Hvilke overlevelsesstrategier opstår, når migrationskontrol hindrer migration som strategi? Hvilke sammenhænge er der mellem migrationskontrol og trafficking? Et af spørgsmålene, som besvares i forskningsprojektet, er, hvordan udnyttelse og frivillighed i forbindelse med migration forstås i forskellige kulturelle kontekster. Projektet er baseret på etnografisk feltarbejde i to lande, Thailand og Nigeria.
- På billedet ses to kvinder fra en landsby i det nordøstlige Thailand. Som unge rejste de til sexindustrien i Pattaya i håbet om at møde en mand fra Vesten. Den ene lykkedes det for. Hun rejste til Danmark og forsørger i dag sin familie i landsbyen. Den anden (tv) lykkedes det ikke for. På billedet besøger kvinden i den blå skjorte, der nu bor i Danmark, sin veninde. Billedet er fra filmene baseret på Sine Plambach forskning, som sendes på DR1 i 2016/17.
- Sine Plambach har rådgivet Socialministeriet i forbindelse med den danske handlingsplan mod menneskehandel, Europakommissionen (Council of Europe) i forbindelse med evaluering af EU's menneskehandelspolitik, EASO (EU's Asylum Support Office), den amerikanske, schweiziske og japanske ambassade og American State Department. Sine Plambach er en ivrig debattør og en efterspurgt foredragsholder.

FORSKERFAKTA

Postdoc Sine Plambach

Født 1975, ph.d., DIIS, Dansk Institut for Internationale Studier
Bevilling: Sapere Aude: DFF-Forskertalent 2015
Projektitel: Women, Sex & Migration – Seeing sex work migration and human trafficking from the Global South.

Fri forsknings **effekt**

Det Frie Forskningsråd stod i 2015 bag finansieringen af knap 550 originale idéer, der alle indeholder store potentialer og er på vej til at skabe værdi for virksomheder og borgere i det danske samfund.

Högni Kunoy Dávason
11 år og lider af cystisk fibrose. Högni er særligt udsat over for bakterieinfektioner. Han er en blandt mange, der håber på bedre anvendelse af medicin.

CASE

MULTIRESISTENTE BAKTERIER

- Multiresistente bakterier bliver mere og mere vanskelige at bekæmpe, så vanskelige at medicin til at bekæmpe livstruende infektioner ofte ikke virker. Det stiller store krav til lægerne, der forsøgsvis må ordinere mange forskellige præparater til en enkelt patient. Det er både dyrt, ressourcekrævende og opslidende for den menneskelige fysik. Ofte er der tale om, at vi ikke ved nok om de bakterier, medicinen skal bekæmpe.
- Professor Morten Sommer leder en international forskergruppe, som er etableret med en Sapere Aude-bevilling. Hans forskning fokuserer på mere effektiv brug af medicin gennem øget viden om bakteriers sammensætning. Hans forskergruppe har fundet ud af, at bakterier, når de bliver resistente, også bliver mere følsomme. Det interessante ved Morten Sommers forskning er, at øget viden om bakteriernes følsomhed kan danne baggrund for en mere rationel udnyttelse af de præparater, der allerede findes på markedet.
- Forskningen kan i sidste ende redde menneskeliv, hvor der er behov for hurtigt og effektivt at slå bakterier ned. Sommers forskning har betydning for patientgrupper med nedsat immunforsvar, som har en høj risiko for bakterieinfektioner. Forskningsresultaterne kan i bedste fald komme ineffektivitet til livs i forbindelse med medicinsk bekæmpelse af multiresistente bakterier.

FORSKERFAKTA

Professor mso Morten Sommer

Født 1981, ph.d., Institut for Systembiologi og Center for Biosustainability, Danmarks Tekniske Universitet. Bevilling: Sapere Aude: DFF-Forskningsleder 2014. Projektitel: Novel treatment strategies for countering drug resistance.

Stifter af biotekvirksomhederne AntibioTx og Biosyntia. Morten Sommer er desuden medopfinder på mere end 20 patentansøgninger.

Samfundet investerer store summer i forskning via blandt andet Det Frie Forskningsråd. Det er afgørende for Det Frie Forskningsråd, at de udmøntede midler til fri forskning giver afkast i form af nytte for samfundet. For nylig kunne 70 procent ud af 641 adspurgte forskere således svare, at deres forskning bidrager til løsninger på konkrete samfundsudfordringer.

For at forskning skal have værdi for samfundet, skal den ikke udelukkende forholde sig til de problemstillinger, som vi kender og kan forudse, den skal også være med til at skabe grundlaget for at håndtere fremtidens endnu ukendte samfundsudfordringer. Det Frie Forskningsråds store spændvidde fra grundforskning til anvendelsesorienteret gør det muligt at tiltrække et bredt spektrum af originale forskningsidéer, uagtet idéens udviklingstrin, så alle idéer med et stærkt potentiale inden for deres felt kan bringes i spil.

Impact har i 2015 været forskningens buzzword. Det Frie Forskningsråd har i løbet af året haft fokus på at synliggøre forskningens effekt i forhold til rådets virke og lovgrundlag. Forskningsaktiviteter støttet gennem Det Frie Forskningsråd er med til at skabe økonomisk vækst og erhvervsudvikling gennem nye produkter og processer i samarbejde med private virksomheder og offentlige institutioner. Den frie forskning udvider også vores videnskabelige kapital og bidrager til, at det bureaukratiske system i Danmark opererer på så oplyst et grundlag som muligt. Forskningen gør os klogere på os selv, på vores samfund og på naturen.

Fri forskning har impact

Det er en myte, at den frie forskning ikke skaber impact og afsæt for virksomheder. Den frie forsker er i høj grad en entreprenant personlighed med en stærk vilje til at skabe både personlige, forskningsmæssige og erhvervsmæssige successer.

Den strategiske forskning har en direkte linje til slutbrugerne, men vi skal anerkende, at den originale idé ofte springer flere trin

i forskningsstigen over og leverer resultater direkte anvendelige i kommerialiseringssammenhænge, ligesom anden forskning forløber ad mere snørklede veje over tid.

Sundhedsforskningen og teknisk videnskab er gode eksempler på, at den frie forskning tager uventede kvantespring. F.eks. blev nye kulstofstrukturer opdaget i 2012 og fik status som et nyt uprøvet råstof, men danner nu grundlaget for hyperstærke materialer og fremtidens elektronik. Materialeforskningen er et godt eksempel på, hvor hurtigt vi har bevæget os fra nysgerrighedsdrevet til anvendelsesorienteret forskning. Hertil kommer Det Frie Forskningsråds finansiering af tværvideenskabelige projekter, som giver mulighed for at koble anvendelsesorienteret forskning til grundvidenskabelige betragtninger og fremmer samspil mellem forskellige fagområder inden for grundvidenskab, som bringes i spil på uventede måder. Således sættes i et konkret projekt eksempelvis analyser af samtidens big data-arkiver i dialog med aktuelle human- og samfundsvidenskabelige teorier. Herigennem afsløres såvel risici som muligheder i big datas nuværende form. I det konkrete forskningsprojekt trækkes løbende på dialoger med it-specialister, sociologer og myndigheder for at bane vejen for en ny forståelse af og tilgang til de tekniske såvel som de etisk-politiske implikationer og usikkerheder for vidensorganisering i big data-arkiver i dag.

Ser vi frem i tiden, kan ingen med sikkerhed forudsige, hvilke forskningsemner der er relevante for fremtidens behov. Derfor er Det Frie Forskningsråd og andre råd og fonde, der er uafhængige af aktuelle strategiske prioriteringer, i samspil med universiteterne, helt afgørende platforme for opbygningen af videnskabelig kapital i samfundet.

De fem impactområder

Den frie forsknings impact på det omgivende samfund favner fra naturvidenskabelige nybrud over tekniske løsninger til filosofisk erkendelse. Samtidigt viser en stor del af forskningens impact sig formidlet gennem vores uddannelsessystem.

70%

I nogle tilfælde kan vi følge en direkte forbindelse fra forskningsresultat til produkt, men oftere realiseres forskningens samfundsmæssige effekt ad mere indirekte og sammensatte veje. Processen fra idé til effekt påvirkes kontinuerligt af forskning fra andre fagområder, erhvervslivets aktører og fra forskningens øvrige omverden. Ergo er det ikke nok kun at sikre sig ad få farbare veje:

- Derfor skal der være plads til nye initiativer på tværs af traditionelle forskningsområder
- Derfor er det vigtigt at understøtte forskningsemner i bred forstand
- Derfor skal forskningen være i dialog med det civile samfund og erhvervslivet.

Ses der nærmere på den frie forsknings impact, træder fem hovedområder frem.

Den frie forskning har betydning for **forskningsbaseret undervisning og uddannelse**. En undersøgelse viser, at 77 procent ud af 641 adspurgte forskere finder, at deres forskning finansieret af Det Frie Forskningsråd har styrket deres undervisning. Den forskningsbaserede uddannelse sikrer, at den nyeste forskning udbredes i samfundet via de kandidater, der uddanner sig fra de højere læreanstalter og stiller viden til rådighed, som aktiveres i alle samfundets sektorer.

Den frie forskning er resultatgivende for private virksomheder som afsæt for forskellige kommercialiseringseffekter som patenter og spin off-virksomheder, og særligt er den frie forskning central for en række forskningstunge og globalt markedsledende koncerner inden for f.eks. medicinal- og fødevarerindustrien. Eksempelvis skaber løbende patenter inden for sundhedsforskning et tydeligt afsæt for selskabsdannelse i industrien.

Alt i alt skabes den **direkte videnovertførsel til virksomheder** via samarbejde i en tredjedel af projekterne finansieret af Det Frie Forskningsråd, og hver femte bevilling fra Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion fører til en patentansøgning. Det viser en 2015-analyse af bevillingshaveres forskningsresultater i perioden 2005-2011.

finder, at forskningen finansieret af Det Frie Forskningsråd har bidraget til forståelse af nye sammenhænge med betydning for at håndtere konkrete samfundsudfordringer.

Den frie forsknings betydning for **den offentlige sektors opgavevaretagelse** viser sig på mange niveauer. 70 procent af 641 adspurgte forskere finder, at forskningen finansieret

af Det Frie Forskningsråd har bidraget til forståelse af nye sammenhænge med betydning for at håndtere konkrete samfundsudfordringer. Hver fjerde bevilling fra Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv forventes at få indflydelse på processer og ydelser i den offentlige sektor. Dertil kommer, at hver tredje bevilling fra Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation har ført til værdiskabelse inden for kommunikation, kulturanalyse, design, branding og æstetik i den offentlige sektor.

Betydning for **lovgivning og regulering** - knap 60 procent af bevillingerne fra Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv har ført til rådgivning af beslutningstagere. Herunder er samarbejdet mellem forskningsinstitutioner, civile og erhvervslivets aktører med til at opbygge kvalificerede bidrag.

Endeligt har den frie forskning betydning for **den kulturelle udvikling og selvforståelse**. Erkendelsen af os selv, af naturen og af vores samfund tilføres vigtige byggesten som følge af forskningsresultater, der peger i en ny retning og stiller os i komplicerede dilemmaer. Forskning tilvejebringer en sund kritisk distance til kulturelle vaner og indgroede ideologier, som trænger til et servicetjek. Forskningen hjælper med at sætte begreber på den samfundsmæssige og kulturelle udvikling, som gør det muligt at forstå og diskutere de vilkår, vi lever under.

For Det Frie Forskningsråd er det afgørende, at vi sikrer forskningens evne til fortsat at skabe nybrud med en forventelig effekt på samfundets udvikling. Det gør vi først og fremmest ved at satse på originalitet og kvalitet med udgangspunkt i forskernes egne idéer og ved at sikre forskningens integration i den internationale forskningselite.

I 2016 er det rådets ambition fortsat at have fokus på forskningens impact samt videreføre den positive dialog med interessenter om rådets virke for at sikre den frie forskning høj relevans og betydning for aftagerne.

CASE

NYE MAGTFAKTORER

- BRIK-landene udgør en ny magtfaktor, der kan forandre den globale magtfordeling, som har været herskende siden den kolde krig. Nye landes opstigning til stormagtstatus resulterer i globale spændinger. Til at spå om de nye stormagter anvendes ofte inden for forskningen teorier om international politik, men som regel tolkninger der har grobund i vestlige forskeres perspektiv.
- Postdoc Peter Marcus Kristensen forsker i international politik og står over for at skulle interviewe en række politiske institutioner i BRIK-landene som led i sin analyse af opstigende magter. Han forsker særligt i perioden før international politik blev institutionaliseret som videnskabelig disciplin. Her er det vigtigt at analysere vestlig tænkning om opstigende magter i dens specifikke sociale, institutionelle og politiske kontekst. Peter Marcus Kristensen har desuden fokus på, hvordan de specifikke forskningsresultater bliver koblet og gjort relevant i forhold til det nutidige magtskifte.
- Peter Marcus Kristensens postdoc-projekt bidrager til at kaste lys over den vestlige idéhistorie på en måde, så vi genopdager marginaliserede perspektiver på fredelige forandringer i international politik, der kan være til gavn for en mere global dialog med og om opstigende magter som Brasilien, Rusland, Indien og Kina. Peter Marcus Kristensen har formidlet sin forskning ved større internationale konferencer i Brasilien og Kina.

FORSKERFAKTA:

Postdoc Peter Marcus Kristensen
Født 1983, ph.d., Institut for Statskundskab, Københavns Universitet
Bevilling: Sapere Aude: DFF-Forskertalent 2015
Projektitel: States of Emergence: A Genealogy of Emerging Powers in World Politics

Internationalt forsknings samarbejde i verdensklasse

Undersøgelser viser, at danske forskere citeres oftere, hvis de samarbejder på tværs af landegrænser, og forskerne mener selv, at det styrker kvaliteten af deres forskning. Derfor investerer Det Frie Forskningsråd i internationalt samarbejde.

En række undersøgelser af forskningens internationale gennemslagskraft slår fast, at Danmark er blandt de lande, hvis forskning citeres mest. Det Frie Forskningsråd ønsker at skabe de bedste betingelser for, at dansk forskning kan bevare og styrke sin høje internationale position. I 2014 lancerede Det Frie Forskningsråd en politik, der skal styrke internationaliseringen af dansk forskning. Konkret sker det blandt andet ved, at rådet via sine virkemidler finansierer, at danske forskere tager på et forskningsophold i udlandet, at udenlandske talenter får mulighed for at forske i Danmark, og at forskningsprojekter i det hele taget gennemføres i tæt samarbejde med internationale partnere til gavn for forskningen.

Internationalt forsknings samarbejde betaler sig

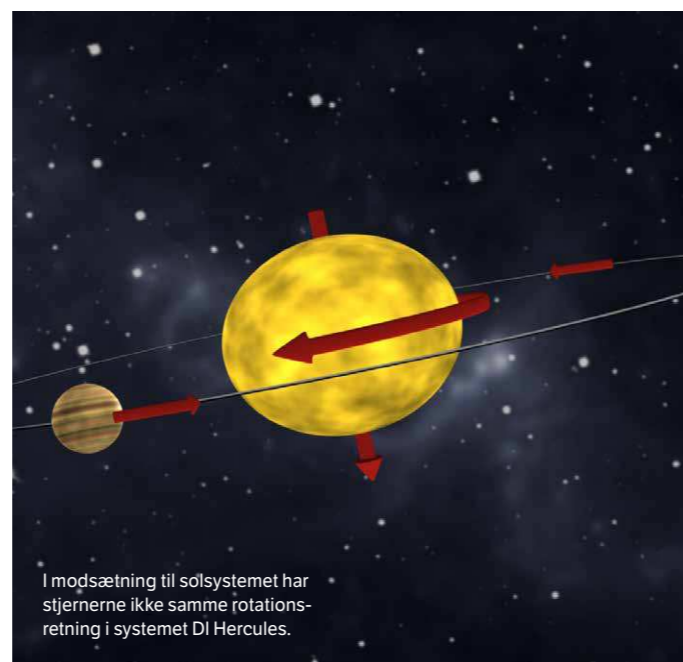
Internationalt forsknings samarbejde er en god investering. En analyse fra 2015 viser, at der er et sammenfald mellem dansk forsknings gennemslagskraft og antallet af artikler, som danske forskere publicerer sammen med en udenlandsk kollega. Oveni har dansk forskning en betydelig højere andel af højt citerede internationalt sampublicerede artikler end lande, vi normalt sammenligner os med. Statistikker over forsknings citationer viser, at Danmark top-er de europæiske lister sammen med Holland og Schweiz.

I 2015 har Det Frie Forskningsråd spurgt 641 af sine bevillingshavere om, hvilken effekt internationalt samarbejde har i deres forskningsprojekt. 79 procent af bevillingshavere svarer, at internationalt forsknings samarbejde i høj eller nogen grad har været en del af deres projekt. Heraf mener 81 procent, at det har styrket kvaliteten af deres forskning og 70 procent svarer, at det efterfølgende har bidraget til at øge deres internationale forsknings samarbejde. Samlet giver den store andel af samarbejde på tværs af grænserne mulighed for at skabe stærke internationale eliteforskningsmiljøer, som kan tiltrække verdens førende forskere og på den måde skabe endnu bedre grobund for forskningsgennembrud.

Internationale muligheder i rådets virkemidler

Derfor prioriterer rådet internationalisering i udbuddet af virkemidler. Især i rådets eliteprogram Sapere Aude skal der indgå internationale aktiviteter, og MOBILEX-mobilitetsstipendier kan kun bevilges, hvis forskeren udfører sit projekt på en institution i et andet land, end hvor ph.d.-stipendiet er gennemført.

I 2015 har Det Frie Forskningsråd også indgået en aftale med National Science Foundation (NSF) om forskningsprogrammet Graduate Research Opportunities Worldwide (GROW). Det Frie Forskningsråds bevillingshavere inden for samfundsvidenskab, naturvidenskab og ingeniørvidenskab kan få tilskud til drifts-

I modsætning til solsystemet har stjernerne ikke samme rotationsretning i systemet DI Hercules.

Illustration: Simon Albrecht

“79 % af bevillingshavere svarer, at internationalt forsknings samarbejde i høj eller nogen grad har været en del af deres projekt. Heraf mener 81%, at det har styrket kvaliteten af deres forskning.”

udgifter og leveomkostninger for kandidat- eller ph.d.-studerende, der er tilknyttet NSF's Graduate Research Fellowships Program og ønsker at deltage i projekter, der er støttet af Det Frie Forskningsråd. Formålet er at bidrage til internationalisering af dansk forskning.

I rådets øvrige virkemidler, der er fælles for alle faglige råd, stilles der krav til internationale aktiviteter. I både postdoc- og forskningsprojekter indgår der oftest udlandsophold for de deltagende danske forskere, og udenlandske forskere deltager som gæsteforskere på danske institutioner. Dertil kommer tilskud til at deltage i internationale konferencer.

For Det Frie Forskningsråd er det afgørende, at forskerne har mulighed for at indgå i samarbejder med de bedste forskere på deres respektive områder. Når internationalt samarbejde er et væsentligt element i projekterne, fungerer de blandt andet som afsæt for bevillingshavere til at hjemtage bevillinger fra større internationale puljer som f.eks. Det Europæiske Forskningsråd ERC. På den måde bidrager rådet til at bibeholde forskning som en dansk styrkeposition.

En stemme i europæiske forsknings fora

Det Frie Forskningsråd deltager i forskellige internationale fora. Særligt lægger rådet vægt på arbejdet i Science Europe, som er den nye forskningspolitiske stemme i Europa. Organisationens primære opgave er at udøve indflydelse på europæisk og især EU's forskningspolitik ved at samle indspil fra forskningsudførende institutioner i Europa. I 2015 har rådet f.eks. været aktivt i fortsat at sikre gode muligheder for registerforskning i EU's nye databeskyttelsesforordning og i udarbejdelsen af Science Europes principper for Open Access "Principles on the Transition to Open Access to Research Publication", der blev tiltrådt i november.

CASE

TYSK STJERNEFORSKNING

- Dansk forskning er internationalt i topklasse, førerpositionen er vigtig for at kunne følge med i den globale konkurrence om viden. For at tiltrække internationale eliteforskere skal danske forskningsinstitutioner fastholde et højt niveau, og samtidig skal det sikres, at danske forskere indgår længerevarende forskningsophold i internationale elitemiljøer.

- Et stærkt dansk forskningsmiljø tiltrak den tyske stjerneforsker Simon Albrecht, da astrofysikeren, der forskede i stjernesystemer på det velansete MIT i Boston, USA, skulle finde en ny base i Europa til sin familie. Valget faldt på Institut for Fysik og Astronomi på Aarhus Universitet. - Der er ikke mange steder i verden, hvor man forsker i astrofysik på højt niveau. Men der er et særligt stærkt miljø på Aarhus Universitets Stellar Astrophysics Centre, og det var afgørende for mig at arbejde et sted, hvor jeg ville kunne videreudvikle min forskning i exo-planetatmosfærer og få den nødvendige sparring, understreger Simon Albrecht. - Den internationale talentmasse vil vi naturligvis gerne have del i. Simon bringer kontakt til andre miljøer, som vi som udgangspunkt ikke havde på forhånd. Han åbner også for, at vi i dagligdagen får et mere internationalt syn på metoder, procedurer, traditioner osv. Allervigtigst er det dog, at han medbringer sit eget forskningsområde med hensyn til spektroskopi i exo-planetatmosfærer, siger institutleder Lars Henrik Andersen.

- Simon Albrecht har fået tildelt en Sapere Aude: DFF-Forskningslederbevilling fra Det Frie Forskningsråd. I projektet skal Simon og hans forskerhold prøve at opklare et mysterium om, hvordan planeter uden for solsystemet kredser om stjerner. De følger nemlig ikke nødvendigvis stjernens rotation, som de gør i solsystemet. På sigt vil projektet kunne bidrage til at forstå, hvor liv kan opstå, fordi de fysiske forhold i de varierende stjernesystemer er meget forskellige og ikke alle opfylder de krav, som man forventer skal gælde for, at liv kan eksistere.

FORSKERFAKTA

Lektor Simon Albrecht

Født 1976, ph.d., Institut for Fysik og Astronomi, Aarhus Universitet.
Bevilling: Sapere Aude: DFF-Forskningsleder, 5,4 mio. kr. i 2015
Projektitel: Spin-Orbit Alignment in Binary Star Systems

Derudover har rådet været medlem af European Science Foundation (ESF), som i 2015 afsluttede sit virke. ESF var en sammenslutning af forskningsråd og lignende organisationer i Europa, som blandt andet havde til formål at fremme den frie, forskerinitierede forskning. Det Frie Forskningsråds medlemskab af ESF gav danske forskere adgang til at deltage i organisationens programmer og netværk.

Det gør sig stadig gældende, når de faglige råd deltager i internationalt samarbejde rettet mod et specifikt fagligt område. Det gælder f.eks. for EU-programmet JPI CH (Cultural Heritage and Global Change: a new challenge for Europe), som primært henvender sig til det humanistiske felt og dele af naturvidenskaben.

Formålet er at udvikle en forskningsagenda for forskningstemaer inden for kulturarvsområdet og at udarbejde fælles opslag.

ERA-net er et af EU-Kommissionens instrumenter til at stimulere transnationale forsknings- og udviklingsprogrammer. DFF | Kultur og Kommunikation deltager i ERA-nettet HERA (Humanities in the European Research Area), hvis formål er at styrke humaniora i det europæiske forskningsrum og udbyder forskningsprogrammer inden for humaniora. I 2015 lancerede HERA programmet "Uses of the Past", som danske forskere kan søge sammen med europæiske partnere. DFF | Samfund og Erhverv er med i det samfundsvidenskabelige ERA-net NORFACE (New Opportunities in Research Funding

Agencies in Europe), som i 2015 har udbudt programmet Dynamics of Inequality Across the Life-Course: structures and processes (DIAL).

Derudover deltager Det Frie Forskningsråd i de nordiske samarbejdsnævne inden for henholdsvis humaniora og samfundsvidenskab (NOS-HS), naturvidenskab (NOS-N) og medicin (NOS-M).

Globalt forsknings samarbejde

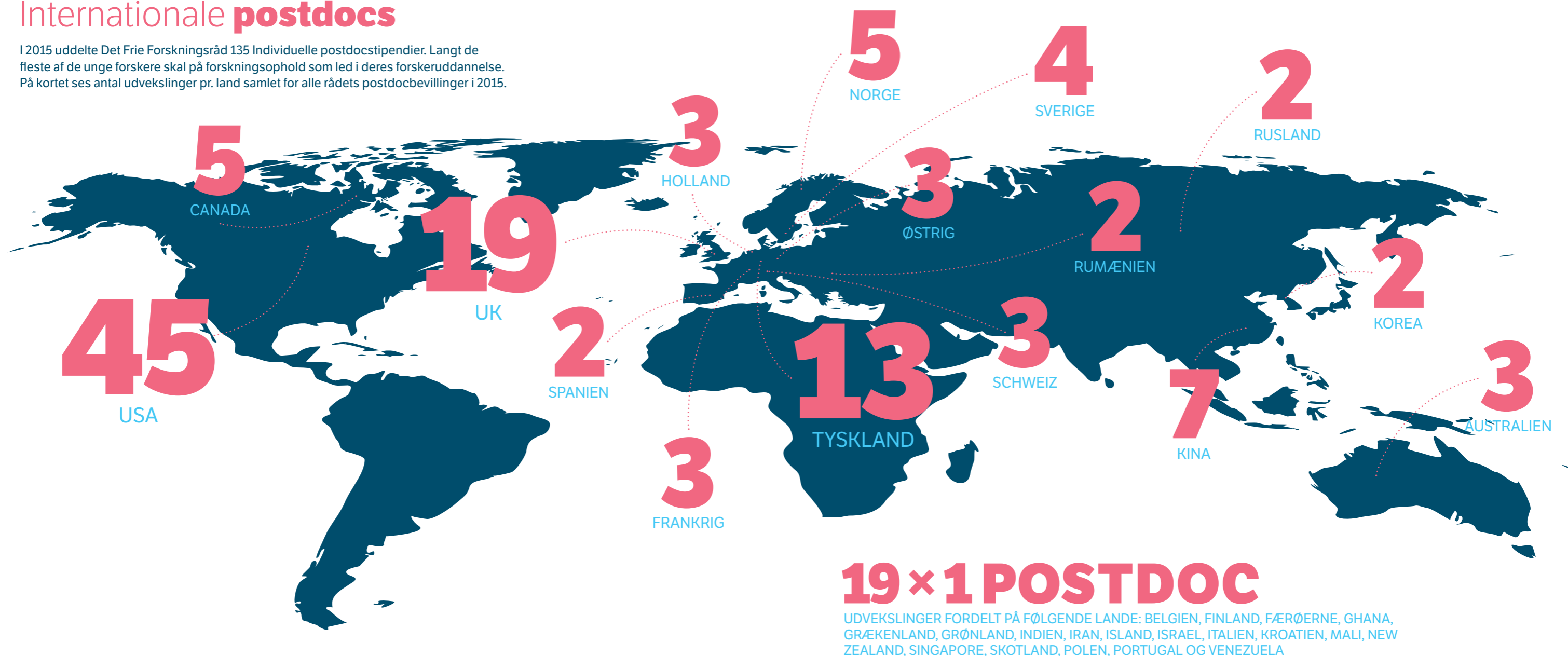
Det Frie Forskningsråd vil gerne fremme mulighederne for at samarbejde med stærke vækstmiljøer inden for forskning i og uden for Europa. Derfor samarbejder rådet f.eks. med National Science Foundation i USA og Uddannelses- og Forskningsministeriets in-

novationscentre i udvalgte internationale forskningsmiljøer i nye vækstområder. Derudover deltager Det Frie Forskningsråd i the Global Research Council, som arbejder for at udbrede deling af data og best practice for samarbejde mellem forskningsfinansierende organisationer i hele verden.

Samlet bidrager rådets arbejde med internationalisering af dansk forskning til, at Danmark kan opretholde sin stærke position i det internationale forskningslandskab og stå bedre rustet til at møde globaliseringens udfordringer. I samarbejde med interessenter arbejder rådet løbende på at udvikle og tilpasse aktiviteter for at understøtte gældende behov på bedste vis.

Internationale postdocs

I 2015 uddelte Det Frie Forskningsråd 135 Individuelle postdocstipendier. Langt de fleste af de unge forskere skal på forskningsophold som led i deres forskeruddannelse. På kortet ses antal udvekslinger pr. land samlet for alle rådets postdocbevillinger i 2015.

Det Frie Forskningsråd 2015

I 2015 satte Det Frie Forskningsråd spot på den frie forsknings betydning for samfund og erhvervsliv, og en Gallupundersøgelse viste, at rådets investeringer i forskernes egne ideer bidrager til at håndtere konkrete samfundsudfordringer. Samtidig gav regeringens finanslovudspil for 2016, hvor Det Frie Forskningsråds bevilling var reduceret med en tredjedel, genlyd i den danske forskningsverden.

Det Frie Forskningsråd investerede i 2015 ca. 1,2 mia. kroner i originale forskningsidéer. Rådet modtog 3.675 ansøgninger for et samlet beløb på mere end 11 mia. kroner, og 11 procent af de indsendte ansøgninger fik en bevilling, når man måler på beløb. Rådet måtte dermed også i 2015 afvise ansøgninger af meget høj kvalitet af den simple grund, at rådet ikke havde de nødvendige midler.

Fri forskning løser samfundsudfordringer

I 2015 havde Det Frie Forskningsråd fokus på den frie forsknings indflydelse på samfundet, dens impact. Rådet har længe vidst, at fri forskning har stor betydning for at løse nuværende og kommende samfundsudfordringer af vidt forskellig art, men har ikke i tilstrækkelig grad kommunikeret til omverdenen, at den frie, konkurrenceudsatte forskning er en hjørnesten i dansk forskning. Det er den generelt i forhold til at generere ny vigtig viden og konkret i forhold til at styrke de dygtigste forskningsenheder inden for alle grene af forskningen i Danmark og forstærke fødekæden ind til de strategiske satsninger og de forskningstunge industrier. Rådet ønsker i højere grad at vise, hvad fri forskning kan.

For at få konkrete tal på samfundsnymten fik rådet i 2015 udarbejdet en analyse af TNS Gallup, hvor effekterne af rådets konkurrenceudsatte midler belyses. 641 forskere, der har fået tildelt en bevilling af rådet i perioden 2005 – 2011, fik stillet et antal spørgsmål, om hvilken betydning de selv mener, at deres DFF-støttede forskningsidéer har haft.

Og for Det Frie Forskningsråd og det danske samfund var resultaterne af analysen opløftende: Den frie forskning rækker langt ind i samfundslivet. 70 procent af bevillingsmodtagerne svarer, at de-

res forskningsaktivitet har bidraget til at løse konkrete samfundsudfordringer. 88 procent svarer, at de frie midler har ført til nybrud inden for deres forskningsfelt. Ca. en tredjedel af rådets midler går til forskningsprojekter i direkte samarbejde med erhverv, der har et stort behov for forskningsnybrud i samspil med offentlige forskere. Den resterende forskning involverer ikke direkte erhvervssamarbejde, men kommer i mange tilfælde også de private virksomheder til gavn.

Mindre finanslovsbevilling truer dansk forskningsmirakel

Samtidig med rådets arbejde med impact præsenterede regeringen sit finanslovudspil, hvor det Det Frie Forskningsråds bevilling i første omgang var reduceret med en tredjedel. Et paradoksalt udspil set i lyset af den flotte internationale evaluering, der blev præsenteret i 2014 og fastlagde, at rådet bidrager mærkbart til at sikre den høje videnskabelige kvalitet, der kendetegner dansk forskning. Hvis rådets bevillinger ikke tilbageføres til 2015-niveau, frygter rådet, at fundamentet for "det danske forskningsmirakel" kan vakle. På længere sigt vil nedskæringerne erodere Danmarks kapacitet til at løfte de større strategiske forskningssatsninger, og originale forskningsideer og lovende forskertalenter vil blive tabt på gulvet.

Forhandlinger om forskningsreserven fik rettet op på balancen i forskningsbudgettet, da rådet fik tilbageført 120 mio. kr. af den oprindelige besparelse. Samlet blev rådets midler dog reduceret med en fjerdedel og bevirker, at dets virke bliver berørt i 2016. Som en direkte konsekvens af besparelserne besluttede rådet i slutningen af 2015 at tilbagekalde sit allerede udsendte opslag af mobilitetsstipendier og individuelle postdocstipendier med ansøgningsfrist i foråret 2016 og undlade at udmønte midler til Sapere Aude:

effekt

tet og relevans og Sapere Aude: DFF- Forskningsleder og lektor Rikke Louise Meyer fra Aarhus Universitet fortalte, hvordan en bevilling fra rådet har muliggjort, at hun har kunnet forfølge sin banebrydende forskning om mere

DFF-Topforsker. Dermed har 83 topforskere søgt rådet forgæves i 2015, og langt færre unge forskertalenter vil få chancen for at forfølge deres egne forskningsidéer til gavn for det danske samfund. Det er smerteligt for rådet, som med prioriteringen har sikret, at minimum 10 ud af 100 ansøgninger skal føre til en bevilling, og at ikke alt for mange forskere skal bruge værdifuld forskningstid på at skrive ansøgninger forgæves.

Forskningskonference om impact

Rådets årlige konference blev afholdt i Moltkes Palæ i København den 28. oktober, og netop impact var i centrum med titlen "Når forskning skaber forandring". Konferencens formål var at synliggøre, at fri forskning gør en forskel i samfundet – ikke mindst for virksomhederne, for den offentlige sektors serviceydelser og for vores forståelse af os selv, vores kultur og naturen omkring os.

Moderator Martin Breum styrede konferencens deltagere igennem programmet, der gav anledning til at se på forskningens betydning for det omgivende samfund fra flere perspektiver. Blandt andre rektor Hanne Leth Andersen fra Roskilde Universitet og rektor Brian Bech Nielsen fra Aarhus Universitet gav deres syn på, hvordan forskning skaber undervisning med kvali-

effektiv antibiotikabehandling med store potentialer for vores fremtidige sundhedsydelser.

Deltagerne i konferencen var politikere, repræsentanter fra interesseorganisationer, rådsmedlemmer og særligt inviterede forskere. I panelet var flere af Folketingets ordførere i Uddannelses- og forskningsudvalget repræsenteret sammen med bestyrelsesformand for Carlsbergfondet Flemming Besenbacher og professor Anders Søgaard.

Opfølgning på evaluering af rådet

På foranledning af uddannelses- og forskningsministeren blev Det Frie Forskningsråd evalueret i 2014. Evalueringen konkluderede, at Det Frie Forskningsråd spiller en afgørende rolle for dansk forsknings høje kvalitet og stærke internationale gennemslagskraft. Udover at rose det Frie Forskningsråd indeholdt evalueringen en række anbefalinger til rådet, regeringen og den danske forskningsverden. I 2015 har rådet fokuseret på at imødekomme evalueringens anbefalinger og har imødekommet langt de fleste ved eksempelvis at oprette en selvstændig pulje til tværrådslige projekter og styrke sin kommunikation om rådets arbejde.

FORSKNINGSBASERET UDDANNELSE

- Lektor Camilla Hørby Jensen vejleder en studerende ud fra nogle af de artikler, som er et resultat af en bevilling fra Det Frie Forskningsråd. - De forskningsartikler, der er produceret under projektet, har på forskellig vis kunnet indgå i diverse undervisningssammenhænge. Nogle af artiklerne er en del af pensum i flere fag, ligesom studerende også har inddraget dem i deres bachelorprojekter og kandidatspecialer, siger Camilla Hørby Jensen.
- I projektet har Camilla Hørby Jensen, Nina Dietz Legind og Nis Jul Clausen fra Syddansk Universitet undersøgt en række juridiske konsekvenser af et reguleringsmæssigt skift, som EU's Finansielle Handlingsplan fra 1999 medførte. Undersøgelserne har afdækket, at der på EU-niveau og i Danmark i stigende grad benyttes forskellige reguleringsformer i forhold til det finansielle marked, og at samspillet mellem reguleringsformerne bliver mere komplekst. Det har betydning for både direkte og indirekte investorbeskyttelse, herunder for samspillet mellem offentlig- og privatretlig regulering og ønsket om at sikre finansiell stabilitet for reguleringen af det finansielle marked.
- For Nina Dietz Legind og Nis Jul Clausen har projektet og flere af forskningsresultaterne indirekte været medvirkende til, at de er blevet udpeget til at deltage i lovforberedende udvalg og i European Banking Authority's Stakeholder Group. Derudover har de alle holdt flere oplæg for den finansielle sektor med udgangspunkt i forskningsresultaterne.

FORSKERFAKTA

Forskningsleder: **professor Nina Dietz Legind**, Juridisk Institut, Syddansk Universitet
 Projektdeltagere: **professor Nis Jul Clausen** og **lektor Camilla Hørby Jensen**, Juridisk Institut, Syddansk Universitet.
 Bevilling: Kollektivt forskningsprojekt fra 2009 – 2014 på 2,1 mio. kr.
 Projekttitel: Indirekte investorbeskyttelse efter implementeringen af Den Finansielle Handlingsplan

Fotograf: Tuula Hjarne

Dog er der enkelte opfølgingspunkter, som kræver en øget finansiering, og hvor det i lyset af den reducerede finanslovsbevilling for 2016 ikke er muligt at følge op på evalueringsrapportens anbefalinger.

Ny strategi for Det Frie Forskningsråd

I årets sidste måned vedtog rådet en strategi for sit arbejde i 2016-2017 med afsæt i rådets to overordnede formål: finansiering af forskningsprojekter baseret på forskernes egne idéer og forskningsfaglig rådgivning. Begge formål bidrager aktivt til at styrke Danmark i den globale konkurrence om viden. Rådets vision er at skabe rum til at forfølge originale idéer for at forbedre vores liv og levevis. For at føre visionen ud i livet har rådet fokus på excellence og originalitet, internationalisering af dansk forskning og output og impact på forskningen og samfundet.

Ny pulje til tværrådslige ansøgninger

Det Frie Forskningsråd har ifølge lov om forskningsrådgivning mv. ansvar for at sikre, at der gives støtte til både enkelte videnskabelige områder og tværvideenskabelig forskning. Samarbejde imellem forskellige fagdiscipliner kan lede til videnskabelige nybrud, og rådet har i en årrække haft stort fokus på at sikre en grundig behandling af tværvideenskabelige ansøgninger, hvad enten de behandles i et enkelt eller flere faglige råd. For alle ansøgninger til Det Frie Forskningsråd gælder de samme kriterier om excellence og nyhedsværdi i behandlingen af ansøgningerne.

Det internationale ekspertpanel, der evaluerede Det Frie Forskningsråd i 2014, anbefalede, at rådet styrker sin håndtering af de tværvideenskabelige ansøgninger. Derfor har rådet i 2015 skærpet sin procedure og afsat en egentlig pulje til finansiering af tværrådslige ansøgninger. De behandles i et tværrådsligt udvalg, der består af en repræsentant fra hvert af de fem faglige råd. Inden udvalget samles og træffer beslutning, behandles samtlige ansøgninger også i de faglige råd, som ansøgningerne spænder over. I september 2015 uddelte rådet sine første bevillinger fra puljen til et samlet beløb af 5,7 mio. kr. til tre MOBILEX-postdocprojekter. Fremover afsættes der hvert år en separat pulje til tværrådslige bevillinger for virkemidler, der går på tværs af de faglige råd.

Konference om humanistisk forskning og erhvervsliv

Den 10. april afholdt Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation sin årlige forskningskonference i Eigtveds Pakhus. Temaet var humanistisk forskning og erhvervslivet. Den humanistiske forsknings samspil med erhvervslivet dukker jævnlige op som tema i den offentlige og forskningspolitiske debat. Der nævnes hyppigt eksempler på, at humanister indtager centrale roller i virksomheders udviklings- og formidlingsopgaver. Heroverfor står argumenter om, at dele af den humanistiske forskning ikke har relevans for erhvervslivet og derfor bør nedprioriteres.

Med konferencen ønskede Det Frie Forskningsråd at nuancere og udfolde debatten. Konferencen tiltrak mere end 100 deltagere til en konstruktiv debat om temaet, hvor der blev lagt vægt på, at der er mange forskellige typer af humanistisk forskning, og at der er

mange former for samspil mellem forskning og erhvervsliv. Der blev blandt andet sat fokus på samarbejder mellem universiteternes humanistiske forskning og erhvervsliv, og workshops gav konkrete eksempler på humanistiske projekter med fokus på deres relation til nytte for samfund og erhvervsliv.

Folkelig interesse for Sapere Aude-forskning

For andet år i træk afholdt Det Frie Forskningsråd i samarbejde med Folkeuniversitetet i Aarhus to foredragsaftener i Emdrup og Aarhus, hvor Sapere Aude-bevillingshavere fortalte om deres forskning. Mere end 400 tilhørere var mødt op for at høre om frontforskning inden for vidt forskellige områder, og DR2-vært Sanne Gram Fadel styrede begivenhederne. Blandt foredragsholderne var professor mso i mikrobiologi Morten Sommer fra Danmarks Tekniske Universitet. Han præsenterede publikum for, hvordan immunforsvaret kan bruges som våben mod kræftceller. Lektor i kommunikation Rikke Andreassen fra Roskilde Universitet fortalte om sin forskning i, hvilken betydning de sociale medier har for udvikling af personlige relationer mellem mennesker, og professor i statskundskab Lotte Bøgh Andersen fra Aarhus Universitet berettede om, hvordan ledelse i den offentlige sektor påvirker motivation og leverancer.

GROW: Nyt program til international udveksling

Det Frie Forskningsråd ønsker at fremme internationalisering af dansk forskning, og i 2015 indgik rådet en aftale med det amerikanske National Science Foundation (NSF) om forskningsprogrammet Graduate Research Opportunities Worldwide. NSF dækker samfundsvidenskab, naturvidenskab og ingeniørvideenskab, og Det Frie Forskningsråds bevillingshavere inden for de nævnte fagområder kan få tilskud til driftsudgifter og leveomkostninger til kandidat- eller ph.d.-studerende, der er tilknyttet NSF's Graduate Research Fellowships Program, og som ønsker at komme til Danmark. Den supplerende bevilling skal bidrage til, at stipendiaten deltager i internationalt forsknings samarbejde, så dansk forskning internationaliseres yderligere.

YDUN-programmet mobiliserede kvindelige forskere

Det Frie Forskningsråd kortlagde i 2015 erfaringerne med YDUN-programmet, der blev iværksat i 2014 for at styrke kvindelige forskere i overgangen fra yngre forsker til etableret forskningsleder. Programmet fik stor interesse og resulterede i ansøgninger for mere end 3 mia. kr. til de blot 110 mio. kr., der var afsat til opslaget. Undersøgelsen pegede på, at programmet har fremmet kvindelige forskeres karrieremuligheder som forskningsledere og viser på flere parametre, og at YDUN-programmet har medført en tydelig mobilisering af kvindelige forskere.

Rådets sekretariat flyttes til Odense

2015 blev også året, hvor regeringen præsenterede sin plan "Bedre balance. Statslige arbejdspladser tættere på borgere og virksomheder", og Det Frie Forskningsråds sekretariat er omfattet af planerne. Senest den 1. januar 2017 skal rådet operere fra Odense, og i 2015 blev arbejdet med at organisere flytningen indledt.

Medlemmer af Det Frie Forskningsråd

Det Frie Forskningsråds bestyrelse

Peter Munk Christiansen
Professor, ph.d. (bestyrelsesformand)

Merete Fredholm
Professor, ph.d.
(næstformand)

Jan Philip Solovej
Professor, ph.d.

Kirsten Drotner
Professor, dr.phil.

Tine Bryan Stensbøl
Divisionsdirektør, ph.d.

Knud Erik Skouby
Professor, ph.d.

Egon Bech Hansen
Professor,
instituddirektør, ph.d.

Jane Hvolbæk Nielsen
Professor,
instituddirektør, ph.d.

Henrik Toft Sørensen
Professor, overlæge,
dr.med.

Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation

Frederik Tygstrup
Professor, mag.art. (formand)

Cecilie Rubow
Lektor, ph.d.
(næstformand)

Dorthe Gert Simonsen
Lektor, ph.d.

Morten Raffnsøe-Møller
Lektor, ph.d.

Lotte Hedeager
Professor, institutleder,
dr.phil.

Palle Rasmussen
Professor, cand.mag.

Gretty Mirdal
Professor, dr.phil.

Bjørn Poulsen
Professor, dr.phil.

Henrik Jørgensen
Lektor, ph.d.

Kirsten Frandsen
Lektor, ph.d.

Anders V. Munch
Professor, dr.phil.

Margit Warburg
Professor, dr.phil.

Det Frie Forskningsråd | Natur og Univers

Lone Gram
Professor, ph.d. (formand)

Lars A. Arge
Professor, centerleder,
ph.d. (næstformand)

**Niels Engholm
Henriksen**
Lektor, ph.d.

Troels Aagaard
Lektor, ph.d.

Jens S. Andersen
Professor, ph.d.

Benni Winding Hansen
Professor, ph.d.

Merete Bilde
Professor, ph.d.

**Charlotte Fløe
Kristjansen**
Professor, ph.d.

Bergfinnur J. Durhuus
Professor, ph.d.

Daniel Otzen
Professor, ph.d.

Jette Kastrup
Professor, ph.d.

Ida Fabricius
Professor, ph.d.

Michael Drewsen
Professor, ph.d.

Michael Møller Hansen
Professor, ph.d.

Poul Bjerregaard
Professor, lic. scient.

Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv

Ole Hammerslev
Professor, ph.d. (formand)

Michael Slavensky Dahl
Professor, ph.d.
(næstformand 1. januar
– 30. april)

Helge Hvid
Professor, ph.d.
(næstformand 1. maj
– 31. august)

Jens Blom-Hansen
Professor, ph.d.
(næstformand 1. sep-
tember – 31. december)

David Dreyer Lassen
Professor, ph.d.

Helena Skyt Nielsen
Professor, ph.d.

**Steen Schaumburg-
Müller**
Professor, dr.jur.

Lene Hansen
Professor, ph.d.

Christian Møller Dahl
Professor, ph.d.

Nanna Mik-Meyer
Professor mso, ph.d.

Mads Meier Jæger
Professor, ph.d.

**Christian Albrekt
Larsen**
Professor, ph.d.

Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom

Jørgen Frøkiær
Professor, overlæge, dr.med. (formand)

Ulrik Gether
Professor, dr.med.
(næstformand)

**Jens Damsgaard
Mikkelsen**
Professor, afdelingslæge,
dr.med.

Kaare Christensen
Professor, dr.med.

Marianne Ewertz
Professor, dr.med.

Torben F. Ørntoft
Professor, overlæge, dr.med.

Troels Staehelin Jensen
Professor, overlæge, dr.med.

Lars Vedel Kessing
Klinisk professor,
overlæge, dr.med.

Lars Køber
Professor, overlæge,
dr.med.

Børge Grønne Nordestgaard
Klinisk professor,
overlæge, dr.med.

Niels Frimodt Møller
Professor, overlæge,
dr.med.

Merete Osler
Professor, overlæge,
dr.med.

Niels Ødum
Professor, dr.med.

Allan Vaag
Professor, overlæge,
dr.med.

Niels Obel
Professor, overlæge,
dr.med.

Kirsten Grønback
Professor, overlæge,
dr.med.

Jesper Svejstrup
Professor, ph.d.

Steffen Thiel
Professor mso, ph.d.

Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion

Søren Rud Keiding
Professor, dr.scient. (formand)

**Annemarie Thuri
Kristensen**
Professor, ph.d.
(næstformand)

Poul Hyttel
Professor, dr.med.vet.

Irini Angelidaki
Professor, ph.d.

**Georgios
Kontogeorgis**
Professor, ph.d.

Henriette Giese
Professor, ph.d.

Søren Holdt Jensen
Professor, ph.d.

Jesper Henri Hattel
Professor, ph.d.

Jan Oskar Jeppesen
Professor, ph.d.

Jukka Rantanen
Professor, ph.d.

Jan Kofod Schjørring
Professor, D.Sc.

Hanne Riis Nielson
Professor, ph.d.

Philipp Mayer
Professor, ph.d.

Poul Toft Frederiksen
Senior science advisor,
ph.d.

Ole Kæseler Andersen
Professor, ph.d.

Lars Peter Nielsen
Professor, ph.d.

Hanne Frøkiær
Professor MSO, ph.d.

Henrik Stang
Professor, ph.d.

Bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd tegner rådet politisk og strategisk og varetager sammen med de faglige råd den forskningsfaglige rådgivning. Bestyrelsen træffer beslutning om fordeling af rådets midler mellem de faglige råd. Bestyrelsen består af ni anerkendte forskere.

Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation dækker grundlagsskabende forskning inden for alle grene af kultur, æstetik, sprog, historie- og erkendelsesfag, herunder psykologi og pædagogik. Rådets 12 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelses- og forskningsministeren i deres personlige egenskab.

Det Frie Forskningsråd | Natur og Univers dækker alle aspekter af forskning rettet mod grundvidenskabelige spørgsmål inden for naturvidenskab, datalogi og matematik med et erkendelsesmæssigt, men ikke nødvendigvis anvendelsesmæssigt sigte. Rådets 15 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelses- og forskningsministeren i deres personlige egenskab.

Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv dækker følgende hoveddiscipliner: økonomi, sociologi, politologi og retsvidenskab og de samfundsvidenskabelige aspekter af en række tværgående temaer. Rådets 12 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelses- og forskningsministeren i deres personlige egenskab.

Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom dækker alle aspekter af såvel grundvidenskabelig som klinisk og samfundsmedicinsk forskning rettet mod menneskers sundhed og sygdom. Rådets 18 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelses- og forskningsministeren i deres personlige egenskab.

Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion dækker grundlagsskabende forskning inden for teknologi og produktion, som er motiveret af en konkret problemstilling eller et klart anvendelsesmæssigt perspektiv, som er rettet mod løsningen af denne problemstilling, udvikling af nye teknologier og nye produktionssystemer eller mod nye måder at dække samfundets behov på. Rådets 18 medlemmer er anerkendte forskere og udpeget af uddannelses- og forskningsministeren i deres personlige egenskab.

Det Frie Forskningsråds sekretariat

Kontorchef
Grete Kladakis
7231 8300, gk@fi.dk

Forskningsfinansiering A

Enhedsleder
Inge Holkmann Olsen
7231 8340, iho@fi.dk

Forskningsfinansiering B

Enhedsleder
Lars Grindsted
7231 8320, lgr@fi.dk

Forskningsfaglig rådgivning

Enhedsleder
Mette Bjerge
7231 8302, mbj@fi.dk

Planlægning, økonomi, statistik og IT

Enhedsleder
Joakim Quistorff-Refn
7231 8303, jqr@fi.dk

Kommunikation

Enhedsleder
Vibeke Grønval Kristensen
7231 8390, vkg@fi.dk

Det Frie Forskningsråd betjenes af et sekretariat i Styrelsen for Forskning og Innovation. På www.detfrieforskningsraad.dk/radet/sekretariatet findes oplysninger om de enkelte enheders opgaver og medarbejdere.

Kontakt til Det Frie Forskningsråds bestyrelse:

Grete Kladakis
7231 8300, gk@fi.dk
Mette Venås Overballe-Petersen
7231 8218, mvo@fi.dk

Kontakt til Det Frie Forskningsråds formandsgruppe:

Grete Kladakis
7231 8300, gk@fi.dk
Ditte Nissen Lund
7231 8377, dnl@fi.dk

Kontakt til Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation:

Mette Bjerge
7231 8302, mbj@fi.dk
Johanne Westergaard-Kabelmann
7231 8333, jwk@fi.dk

Kontakt til Det Frie Forskningsråd | Natur og Univers:

Lars Grindsted
7231 8320, lgr@fi.dk
Lars Johannsen
7231 8253, ljjo@fi.dk

Kontakt til Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv:

Joakim Quistorff-Refn
7231 8303, jqr@fi.dk
Troels Danielsen
7231 8325, trda@fi.dk

Kontakt til Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom:

Vibeke Grønval Kristensen
7231 8390, vkg@fi.dk
Allan Hegelund
7231 8330, ahe@fi.dk

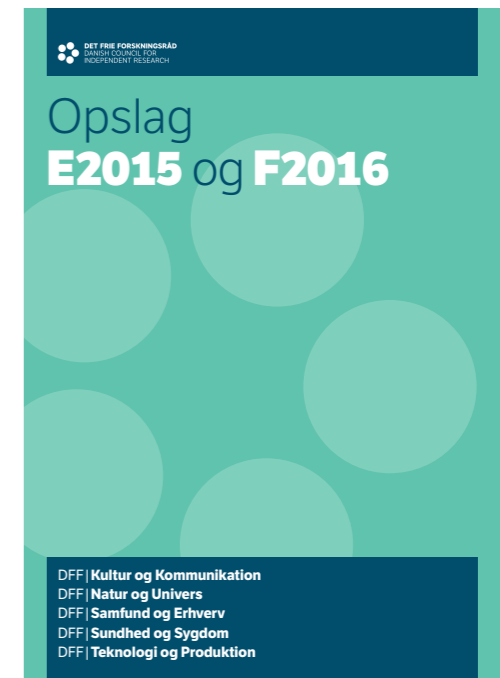
Kontakt til Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion:

Inge Holkmann Olsen
7231 8340, iho@fi.dk
Vibeke Kalsbeek
7231 8335, vka@fi.dk

Kontakt vedr. ansøgninger og opslag:

7231 8200, DFF-opslag@fi.dk

2015 kort fortalt

Januar

1

24 nye medlemmer indtræder i DFF's faglige råd

DFF | Natur og Univers, DFF | Samfund og Erhverv, DFF | Sundhed og Sygdom og DFF | Teknik og Produktion får nye formænd

7-8

DFF | Natur og Univers deltager i NOS-N-møde i Lund

8

DFF | Kultur og Kommunikation deltager i HERA-møde i Lissabon

22-23

DFF | Samfund og Erhverv deltager i NORFACE-møde i København

29

DFF | Kultur og Kommunikation deltager i HERA Matchmaking Event i Tallin

Februar

3

Møde med Danske Universiteter

17

Artikel "Mere mangfoldighed i forskningen" i Altinget

17

DFF uddeler 68 Individuelle postdocstipendier

26

Modtagere af DFF's Sapere Aude-bevillinger hædres på EliteForsk konferencen

Marts

20

DFF offentliggør Årsrapport 2014

22

DFF | Kultur og Kommunikation deltager i JPI CH Governing Board i Rom

23

DFF | Kultur og Kommunikation og DFF | Samfund og Erhverv deltager i NOS-HS-møde i Stockholm

April

10

DFF | Kultur og Kommunikation afholder temakonference "Den humanistiske forskning og erhvervslivet"

14

Møde i Science Europe i Wien

16

Møde med Lundbeckfonden

Maj

11, 12

Interview med ansøgere af Sapere Aude: DFF-Topforsker og DFF-Forskningsleder

Juni

10

DFF uddeler 600 millioner kroner til forskningsprojekter

11

Strategimøde i Gentofte

16-17

DFF | Natur og Univers deltager i NOS-N-møde i Helsinki

17

DFF | Kultur og Kommunikation deltager i HERA-møde i Haag

22

DFF uddeler bevillinger til 6 Sapere Aude: DFF-Topforskere og 20 Sapere Aude: DFF-Forskningsledere

23

DFF sender tre unge forskere til Lindau Nobel Laureate Meetings

Juli

3

DFF offentliggør Opslag E2015 og F2016

8

Kronik "Konkurrence fremmer ideer i forskningen" i Berlingske Tidende

August

3, 4, 7

Landsdækkende informationsmøder om Opslag E2015 og F2016

14, 15

DFF | Natur og Univers deltager i møde i NOS-N i København

September

1
Møde med formanden for Folketingets uddannelses- og forskningsudvalg

12
Artikel "Frygt for dansk forskningskatastrofe" i JP/finans

15
Artikel "Nedskæringer skaber frygt hos forskningsråd" i Berlingske Tidende

23
DFF går på Twitter: @DFF_raad

24
DFF uddeler 67 Individuelle postdocstipendier

DFF uddeler 25 MOBILEX-Mobilitetsstipendier

28
Møde med uddannelses- og forskningsministeren

29
Debatindlæg "DFF: Forsknings fødekæde er central" i Aftinget

Oktober

8
DFF uddeler 8 ph.d.-stipendier til gennemførelse uden for universiteterne

9
Debatindlæg "Originale ideer bliver sparet væk" i Politiken

21
DFF udsender publikationen "Forskning der nytter"

23
DFF offentliggør profilvideoen "Fødevareindustri og fri forskning – et stærkt match"

27
DFF afholder konference "Når forskning skaber forandring"

29
DFF afholder sammen med Folkeuniversitetet i Aarhus arrangementet "Vov at vide – frontforskning" i Emdrup

29-30
DFF | Kultur og Kommunikation og DFF | Samfund og Erhverv deltager i NOS-HS-møde i København

Møder med uddannelses- og forskningsordførere for ALT, DF, LA, R, S, SF og V

November

19
Møde i European Science Foundation i Bruxelles*

20
Møde i Science Europe i Bruxelles

26
Møde med Villumfonden

DFF afholder sammen med Folkeuniversitetet i Aarhus arrangementet "Vov at vide – frontforskning" i Aarhus

*Med udgangen af 2015 har European Science Foundation lukket ned for sine aktiviteter i sin nuværende form, og DFF træder ud af medlemskredsen.

December

4-5
DFF deltager i konferencen "Lund Revisited: Next steps in tackling societal challenges" i Lund

15
Møde med Danske Universiteter

16
40 yngre forskere modtager Sapere Aude: DFF-Forskertalent

Det Frie Forskningsråds bestyrelse

- Fra venstre mod højre:
- Jane Hvolbæk Nielsen
 - Egon Bech Hansen
 - Kirsten Drotner
 - Merete Fredholm
 - Henrik Toft Sørensen
 - Jan Philip Solovej
 - Knud Erik Skoubye

Om Det Frie Forskningsråd

Det Frie Forskningsråds primære formål er at finansiere og fremme de mest originale idéer og initiativer i dansk forskning. I 2015 har rådet givet knap 550 bevillinger til forskningsprojekter for et samlet beløb på ca. 1,2 milliarder kr. Bevillingerne gives til forskningsaktiviteter, der udspringer af forskernes egne idéer.

Rådets midler udbydes i fri national konkurrence uden tematiske og faglige begrænsninger. Videnskabelig kvalitet er det vigtigste vurderingskriterium ved udmøntning af midlerne.

Rådet arbejder for at sikre de bedste vilkår for den frie forskning i Danmark og styrke det internationale forskningssamarbejde. Det sker blandt andet ved at deltage i den forskningspolitiske debat og gennem den forskningsfaglige rådgivning, som rådet yder til uddannelses- og forskningsministeren, Folketinget, regeringen og andre rekvirenter. Rådet er i løbende dialog med væsentlige interessenter med henblik på at sikre, at dansk forskning kaster de bedst mulige forskningsresultater af sig.

Det Frie Forskningsråd følger sine investeringer og er optaget af at styrke anvendelsen af forskningsresultaterne og synliggøre forskningens samfundseffekter.

Bekendtgørelse nr. 1064 af 6. september 2010 af lov om forskningsrådgivning m.v. er lovgrundlag for Det Frie Forskningsråd og danner rammerne for rådets virke.

Det Frie Forskningsråds årsrapport 2015

Udgivet marts 2016 af:

Det Frie Forskningsråd

Redaktion:

Mette Lynge Hansen og Tina Varberg

Design: Kontrapunkt A/S

Forsidefoto: Tuala Hjarnø

Tryk: Rosendahls-Schultz Grafisk

Oplag: 3.000

ISBN web: 978-87-93151-90-1

ISBN tryk: 978-87-93151-91-8

ISSN web: 1604-8997

ISSN tryk: 1604-6765

Publikationen udleveres gratis

ved henvendelse til:

Rosendahls – Schultz Distribution

Telefon: +45 4322 7300

distribution@rosendahls-shultzgrafisk.dk

Publikationen kan også hentes på

Det Frie Forskningsråds hjemmeside

detfrieforskningsraad.dk

Det Frie Forskningsråd

Styrelsen for Forskning og Innovation

Bredgade 40

1260 København K

Telefon: +45 3544 6200

fi@fi.dk

www.ufm.dk

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Styrelsen for Forskning og Innovation

